

Ateizmus? Antiklerikalizmus? Odmietnutie náboženstva?

Ústrednými pojmami tohto čísla sú náboženstvo, cirkev a viera. Keďže pre mnohých ľudí sú tieto pojmy totožné, považujeme za dôležité objasniť ich odlišnosti a takisto zaujať k nim stanovisko. ČSAF vydala svojho času nálepku zhrňujúcu základné princípy anarchizmu, medzi ktorými bol uvedený aj ateizmus, čo vyvolalo širokú diskusiu o oprávnenosti použitia tohto pojmu.

V prvom rade treba zdôrazniť, že sme zásadne proti cirkvi, odmietame túto inštitúciu a obviňujeme ju z mnohých oblundností, cez inkvizíciu, násilnú kristianizáciu atď. Nie je však zámerom tohto článku rozoberať historické udalosti, pretože sú prístupné v akejkoľvek učebnici dejepisu. (Vzhľadom na náš región som menovala počiny kresťanskej cirvi, neznamená to však, že je jediná, ktorá sa snažila všetkými prostriedkami získať moc.) Cirkev kritizujeme jednak po formálnej stránke ako prísne hierarchizovanú inštitúciu, ktorá je veľmi podobná štátnemu aparátu, a naša kritika sa vzťahuje aj na jej obsahovú stránku. Úlohou cirkvi je šírenie náboženstva, získavanie stále väčšej podpory a nových prívržencov. Tu sa dostávame k pojmu náboženstva. Mám namysli konkrétne kresťanské náboženstvo, i keď naša kritika sa pri ňom nezastavuje. Náboženstvo býva definované ako súhrn dogiem, istých rituálov, morálneho kódexu, viery v autoritu boha. Pre anarchistov je neopodstatnené podrobovať sa autorite, v tomto prípade bohu, ktorý má byť jednak pôvodcom všetkého a jednak zárukou šťastia, a to tou jedinou. Boh, stelesnený cirkvou, má predstavovať nielen centrum dobrého života, ale aj morálku, teda cestu, ako k takémuto životu dospieť.

Cirkev a ani boh nie sú zárukou morálky. Morálku nosíme sami v sebe. Neveríme v Boha, ktorý nám zaručí šťastný život, ktorý za nás bude riešiť problémy, neuznávame snahu o ovládnutie človeka cirkvou, nechceme sa vzdávať tohto života kvôli príslubu čohosi vzdialeného a neznámeho. Nechceme sa hrbiť pred „zrakom cirkvi a boha“. Chceme žiť tu a teraz, podieľať sa aktívne na riešení problémov tohto sveta, snažiť sa o zmenu fungovania spoločnosti, o prehodnotenie vzťahov a ich znovuvybudovanie na princípoch slobody, rovnosti, spolupráce a solidarity. Toto je naša morálka.

Myslíme si, že náboženstvo oslabuje aktivitu jednotlivca, keď mu berie vieru v seba samého ako schopného riešiť veci a radí mu prenechávať zodpovednosť na boha, ktorý raz nastolí konečný, spravodlivý poriadok vo svete. Stačí byť len poslušný a trpezlivý.

Neodmietame vieru ako takú. Tá je v konečnom dôsledku osobnou záležitosťou každého. Odmietame však také jej prejavy, ktoré bránia slobode človeka. Nielen cirkev, ale samotné náboženstvo inštitucionalizuje vieru a požaduje podriadenie sa a poslušnosť najvyššej autorite, z ľudí robí neustálych hriešnikov a ponížených kajúcnikov.

Ateizmus nechápeme ako odmietnutie viery ako takej, sme však proti viere v autoritu boha (a vôbec nie je dôležité, akým menom je pomenovávaný), boha, ktorý bol postavený na piedestál vysoko nad nás, zároveň však tak ďaleko od nás.

Nie sme si zajedno v tom, čo čaká človeka po smrti, či existuje niečo ako duša a aký je účel vesmíru a života; toto sú otázky, ktorými sa zaoberajú európski filozofi vyše dva a pol tisíc rokov a tí ostatní ešte dlhšie, a jednoznačné odpovede na ne stále neexistujú. A práve preto sa spoliehame na to, čím disponujeme - kritickým myslením, rozumom, schopnosťou komunikácie a spolupráce a to nás núti zamýšľať sa nad usporiadaním sveta, nad spravodlivosťou, nad mocou, nad postavením človeka atď. A tak prevzat' iniciatívu do vlastných rúk a snažiť sa vytvoriť iný svet už tu a teraz, keď vieme, že je možný.

Pápež? Nepápež!

POZVANIE

Na Slovensko, nachádzajúce sa na pokraji sociálneho kolapsu, v období od 11. do 14.9. zavítal pápež Ján Pavol II., šéf rímskokatolíckej cirkvi, pre katolíkov námestník ich boha na Zemi. Mocní tohto štátu sa rozhodli, že práve toto bude to zadostučinenie, ktoré malo prísť po uťahovaní opaskov a strate množstva sociálnych a ekonomických istôt. Pozvanie bolo šikovne rozdelené medzi prezidenta, premiéra, predsedu parlamentu a Konferenciu biskupov - takto si totiž mohli omnoho ľahšie pohadzovať horúci zemiak zodpovednosti za vyhodenej peniaze daňových poplatníkov.

Pôvodná požiadavka zainteresovaných strán na vládu znela na 280 miliónov Sk (v Česku si podobná návšteva tohto starého farára vystačila s 1.1 mil.) podľa štýlu "keď chceš desať, zapýtaj si dvadsať". Napokon vláda zafinancovala cirkev, mestá a štátne inštitúcie 80 miliónmi Sk. A že bolo o čo bojovať - dopredu sa rávalo s tým, že sa prizmúria oči nad obchádzaním zákona o výberových konaniach, takže sa vytvorila ideálna príležitosť pre obohatenie sa na štátnych zákazkach a províziách za ich sprostredkovanie.

Cirkev z týchto peňazí dostala na túto (predovšetkým jej) návštevu priamo 19 miliónov plus ďalšie napr. na dostavbu kostolov. Na otázky akou sumou sa podieľa ona neodpovedali, prípadne prechádzali do protiútokov argumentmi o 85% obyvateľstva tešiacich sa na pápeža či už spomínanými alibizmami o tom, že je časť návštevy štátna a preto by to mal platiť aj štát. Rozoberme si tieto dve klamstvá.

Cirkev tvrdí, že je 85% obyvateľov Slovenska rímskokatolíckeho vyznania na základe posledného sčítania ľudu, kde sú pod hrozbou trestného stíhania ľudia nútení prezradiť svoje vierovyznanie. Bohužiaľ si ľudia, ktorým je odmalicka vtíkaná katolícka minulosť tejto krajiny, nedokážu domyslieť dôsledky toho, keď potom "zo zvyku" zaškrtnú políčko "rímskokatolícka". Keby si mali ľudia vyberať, či sú natoľko veriaci, aby zyo svojich zárobkov platili podobné cirkevné zábavky, je isté, že by toto percento padlo hlboko dole.

Klamivosť štátnosti tejto návštevy sa neskôr vyfarbila sama, keď sa zo štvordňovej návštevy na "štátnicke rituály" venovala ani nie hodina. Za zamyslenie môže tiež stáť otázka, aký prospech prinieslo stretnutie so zástupcami nedemokratického, feudálneho štátu o veľkosti futbalového ihriska, s tisíckou obyvateľov (z toho ani nie 500 má štátne občianstvo vatikánske) a prakticky nulovým hospodárstvom. Okrem toho, že si predstavitelia moci prihriali polievocku u veriacich, samozrejme žiadny. Takže sa opäť dostávame k tomu, že sme zo svojich peňazí zaplatili propagačnú akciu jednej cirkvi.

Cirkvi, ktorá je v celej histórii známa svojimi krvavými metódami na udržovanie a rozširovanie vplyvu, potláčaním slobodného myslenia a stálou snahou o výchovu stáda, ktoré je naučené strádať v prospech elít, žijúcich presne opačným spôsobom života ako kážu svojim podriadeným. Cirkvi, ktorá sa k ľuďom približuje, len keď potrebuje ich podporu na znovuzískanie moci. Že sa situácia vždy zmení, akonáhle sa jej to čo i len trochu podarí, môžeme sledovať aj teraz na Slovensku, keď stačilo približne 200 tisíc voličských hlasov na to, aby sa do vlády dostali jej zástupcovia a začali nás vracat' do stredoveku okrem iného aj snahami o zákaz interrupcií, zavádzanie povinnej náboženskej výchovy u najmenších detí a rôznymi drobnosťami, o ktorých sa mnohokrát nedozvieme, pretože sú v kompetenciách ministerstiev, takže ľahko unikajú pozornosti médií. Netreba ale zabúdať, že každé more sa skladá z kvapiek.

PRÍPRAVY

Dôkazom je napríklad povinná vlajková výzdoba vatikánskymi vlajkami pre štátne inštitúcie, ktorá vzišla z nariadenia ministra vnútra Palka (voleného za čo iné ako za - KDĽH). Takáto výzdoba, zároveň s presnými inštrukciami ako a kde vyvesovať vlajky silne pripomína časy prvomájových sprievodov či osláv VOSR. Zostáva už len čakať, kedy zase bude povinné do okien lepiť ideologické symboly ďalších štátnych návštev.

Časy inej totality pripomína aj spôsob alokovania peňazí určených na túto návštevu. Drvivá väčšina z nich sa totiž použije len na miesta, kde sa bude pohybovať pápež, teda námestia, zopár ciest a samozrejme kostoly a pódia. Kvalite života obyvateľov to ale prispieje len o máličko viac, ako keby sa úplne pridržali vzoru Potemkinovských dedín a namiesto náročných úprav postavili kulisy. Imidž by tiež asi pokazili ľudia ktorí by si chceli zdĺhavú omšu a čakanie na ňu spestriť alkoholom - preto sa okrem Trnavy mestá rozhodli v deň omše zakázať predaj alkoholických nápojov.

Pri takomto slabom obmedzovaní slobody, samozrejme, nezostalo. Keďže sa elity rozhodli ukázať svoje egó tým, že svoje megazhromaždenia nenaplánovali na veľké otvorené priestranstvá, ale do neprehľadných a ťažko prístupných centier miest a sídlisk, museli samozrejme sprísniť bezpečnostné opatrenia. A vzali to, ako sa dalo čakať, vo veľkom štýle: začali plošnými prehliadkami bytov v okolí miesta omše, čím porušili základné ľudské slobody a navyše aj zákony, takže keby sa našiel niekto, kto by ich

nevpustil dobrovoľne a vpadli mu tam po zlom, mohol by si vysúdiť slušné peniaze. Bohužiaľ by to ale zase bolo z peňazí ostatných občanov, pretože sa cirkev zbavila zodpovednosti za bezpečnosť a hodila to na políciu. Tá sa tiež nechala počuť, že si nepraje, aby sa v domoch v okolí omše zdržiavali osoby nemajúce tam trvalé bydlisko.

Ďalšie absurdné opatrenie, zakazujúce obyvateľom počas omše otvárať okná a vychádzať na balkóny (dokonca sa objavili hrozby, že by takýto "potencionálni teroristi" mohli byť ihneď zastrelení ostreľovačmi, v každom prípade by do bytu vtrhlo policajné komando), bolo po protestoch verejnosti zmierené na zákaz používať v oknách ďalekohľady.

Cirkev tiež jasne ukázala svoj vlašný postoj k antifašistickému odboju, keď návrh zorganizovať banskobystrickú omšu pod Pamätníkom SNP (múzeum v tvare rozkrojeného bochníka chleba) zamietol predstaviteľ cirkvi so slovami, že pápeža predsa nemožno postaviť pred rozpolený zadok. Nutno len pripomenúť, že SNP bolo vedené práve aj proti istému tistému farárovi...

PRED

S blížiacim sa dátumom príchodu pápeža sa hektická atmosféra naďalej stupňovala. Polícia mala inštrukcie potláčať každú aktivitu s náznakmi nesúhlasu so všeobecným ošialom, teda tie, čo by mohli ohroziť verejnú mienku o pápežovi. V posledných dňoch bol preto značne zvýšený počet hliadok, tak v civile, ako aj tajných. V médiách sa neobjavil ani jeden priskum verejnej mienky, zisťujúci názor ľudí na pápeža a jeho príchod, ktorý je ináč s obľubou používaný na ovplyvňovanie správania sa nás. Zjavne by to mohlo otriasť sebedovomím štátu a cirkvi, spoliehajúcich sa na všeobecnú podporu obyvateľstva. Za zmienku stojí list jedného z predstaviteľov cirkvi adresovaný niektorým politikom, ktorí v nedávnej minulosti vyjadrili názory nezgodné s agendou cirkvi (napr. problematika interrupcií) a v ktorých ich vyzýval, aby sa nezúčastnili pápežových omší. Sami sa tak pripravili o niekoľko mýtov, ktoré o sebe budovali: tolerancia s odlišnými názormi, reči o tom, že pápež neprišiel len kvôli veriacim, ale aby priniesol posolstvo dobrej vôle všetkým, a hlavne o štátnom charaktere tejto návštevy. Sám autor týchto listov, kňaz Dian, povedal, že omša nie je štátnickým aktom, ale ide o bohoslužobnú záležitosť. Aj tak to ale nebránilo mnohým štátnikom, ktorí sa predtým neprezentovali nijak kresťansky, aby sa zúčastňovali akcií v prvých radoch, slniac sa na kamery.

Médiá, vidiac situáciu, taktiež zmenili rétoriku a namiesto triezveho informovania venovali veľkú časť svojho vysielania takmer ódam na pápeža a jeho prevratné pôsobenie vo funkcii, rozhovorom s biskupmi o ohromnom prínose návštevy a podobným jednostranným informáciám. S blížiacim sa 11. septembrom som začínať mať pri listovaní novinami a prepínaní TV stanicami pocit, že sa z masmediálneho priestoru stáva jeden veľký katolícky spravodaj.

POČAS

Nečudo, že sa po tak výdatnej reklame predpokladaný počet návštevníkov stále zvyšoval. Očakávali sa státisíce veriacich, aj z Poľska, Maďarska, Česka či Rakúska. Po tom, ako prezident Schuster urobil vynikajúcu reklamu slovenskému zdravotníctvu, sa rakúsky Červený kríž rozhodol poslať na

Kondómy, AIDS a Vatikán

To, že cirkev a ľudský pokrok sa v minulosti príliš v láske nemali, skôr tá prvá hatila ten druhý kde to len šlo, nie je žiadnym tajomstvom. Niekoľko by si však naivne mohol pomyslieť, že takáto schéma patrí minulosti, a že katolícka cirkev je napriek výhradám voči všemožným, čoraz viac rožky vystrkujúcim a svojich práv sa dovolávajúcím, a tým tradičné hodnoty narúšajúcim "marginálom", v podstate s dobou kráčajúca ustanovizeň. Nech jej ku cti slúži, že už skoro päťdesiat rokov aj podľa Vatikánu Zem obieha okolo Slnka. Len ťažko možno odhadnúť, koľko životov stálo tvrdohlavé sledovanie dogiem a výrokov autorít, dávno prekonaných vývojom a ľudským poznaním, len v snahe upevniť si moc, ktorá vyvstala v dobe nevedomosti a povier. Dnes sa vysokí cirkevní predstavitelia zase raz ohňajú vedeckými argumentami, možno nie o veci tak „veľkej“ ako sú zákony pohybu nebeských telies, o to však bližšie bežným smrteľníkom.

A: Týka sa to všetkých. Božie zákony sa týkajú všetkých. Katolícki biskupovia v Keni vydali brožúru, ktorá tvrdí, že latexová guma, z ktorej sa prezervatívy vyrábajú je porózna a prostredníctvom týchto miniatúrnych otvorov dokáže vírus HIV behom pohlavného styku >>

Ide o tvrdenie, podľa ktorého kondómy nemôžu účinne zabrániť prenosu infekcie HIV. Toto malé klamstvo podporené „vedeckou“ polopравdou má však v konkrétnych súvislostiach, o ktorých sa zmienime nižšie, katastrofálne následky.

Miesto: Keňa

Napriek svojimi oficiálne bezmála 14 % obyvateľstva nakazenými vírusom HIV (niektoré odhady rátajú s celou štvrtinou populácie) sa táto krajina v širšom regióne Subsaharskej Afriky nijak zvlášť nevyníma, skôr tu ide o číslo bežné. Len v Keni vďaka AIDS zomrie 190 000 ľudí ročne.

Prakticky tu nejestvuje verejná zdravotná starostlivosť. Táto je suplovaná najmä sieťou cirkových spravovaných zariadení, ktoré sú často jedinou možnosťou pre chorých. V krajine s 30 % katolíkov si táto inštitúcia zachováva veľký vplyv a je jedným z mála sprostredkovateľov informácií a „vzdelanosti“.

Nasleduje prepis rozhovorou z dokumentu BBC „Sex and the Holy City“ uverejnenom v Britských listoch s pápežovým hovorcom kardinálom Alfonso Lopezom Trujillom a arcibiskupom z Nairobi.

Reportér: Zastáva Vatikán oficiálne názor, že vírus HIV dokáže preniknúť prezervatívom?
Pápežov hovorca, kardinál Alfonso Lopez

Trujillo: Áno, áno. Pretože to je niečo, čo vedecká komunita prijíma. A lekári vedia, čo hovoríme. Nie je možné hovoriť o bezpečnom sexe. Mali by sme hovoriť o ľudských hodnotách, o rodine a vernosti.

R: Avšak ja som hovoril so Svetovou zdravotníckou organizáciou a tá konštatuje, že to jednoducho nie je pravda, že by mohol vírus HIV preniknúť latexovou gumou, z ktorej sa prezervatívy vyrábajú.

P: No tak to sa teda mylí. Na takejto úrovni nie je dialóg možný, vedecky povedané. Pretože to je ľahko zistiteľný fakt.

Arcibiskup: Katolícka cirkev nepodporuje užívanie kondómov za žiadnych okolností. HIV a AIDS sa šíria hlavne preto, že sú k dispozícii kondómy.

Reportér: Vy si myslíte, že prezervatívy spôsobujú AIDS?

A: Áno, vysvetlím vám to. Dáte mladému Keňanovi prezervatív. Oni si myslia, že ich to ochráni, ale ono ich to nechráni. Chápete?

R: Podľa vás by nikto nemal používať kondómy?

A: Nikto by ich nemal používať. Nemali by sa vôbec vyrábať.

R: Nemali by sa vôbec vyrábať?

A: Áno.

R: Nikto by ich nemal používať?

A: Áno.

R: Ani ľudia, ktorí nie sú katolíci?

na zabezpečenie zdravotnej starostlivosti pre svojich občanov počas Petržalskej omše vlastných ľudí a vybavenie. Len v Petržalke sa posledné odhady vyšplhali na približne 400 tisíc ľudí, takže sa mnoho obyvateľov rozhodlo radšej na víkend opustiť svoje domovy a nechať ich napospas davom turistov.

Po prilete pápeža na bratislavské letisko sa mimo areálu odohrala pokojná demonštrácia iniciatívy Povedz to nahlas, združujúcej viaceré mimovládne organizácie, vyjadrujúcej nesúhlas s klerikalizáciou Slovenska. Katolíci opäť raz ukázali svoju toleranciu, keď napadli demonštrantov s transparentmi. Cirkev a spriaznené médiá sa tvárili, akoby sa nič nestalo, ako vždy neprípúšťajúc, že existuje časť ľudí nesúhlasiacich s ich rozpínavosťou. Väčšina zvyšných médií sa potom pokúsila urobiť z toho, na základe účasti aj gay a lesbických organizácií, homosexuálnu akciu a pripísali im mnohé myšlienky, ktoré v ich vyjadreniach nezazneli ani v náznakoch.

Samotné pápežove vystúpenia nijak nevybočovali z očakávaní a v mnohom pripomínalo koncertné turné hviezd popmusic na sklonku kariéry, z ktorej sa vydavateľstvo snaží vydolovať posledné zvyšky. Mraky ľudí lemujúcich ulice s obrázkami pápeža a

padajúcich do mdlôb len čo prešiel okolo vo svojej limuzíne a zamával na pozdrav, starší ľudia držiaci si miesta v prvých radoch už v predvečer konania a odmietajúcich prosby zdravotníkov, aby sa išli schovať pred dažďom alebo aspoň obliecť do teplejšieho oblečenia, mládež nasledujúca všetky omše a stanujúca pod pódiami, všadepřitomni obchodníci ponúkajúci predražené pamätne predmety. Kto by už odolal dieťaťu, ktoré chce žltobielu vlajočku za 50 korún, pretože ju majú všetci, len ono nie...

Omšiam predchádzali sprievodné akcie; veľkoplošné obrazovky s vysokým výkonom, na ktorých sa prezentovali celú noc pred omšou nádeje slovenského gospelu a neurčité chválospevy, nedali spať mnohým ľuďom v okolí kilometrov od miesta konania. Opäť sa raz ale potvrdilo, že zákony o rušení nočného kľudu platia len pre tých, ktorí si to nedokážu poriadne zaplatiť.

Pápežov prejav ako taký bol predmetom mnohých diskusií, keďže nebol schopný súvisle, zrozumiteľne ani do konca prečítať žiaden zo svojich prejavov. Pri pohľade na to, ako cirkevná vrchnosť vláči starého muža ledva sa držiaceho v kresle a pri zmysloch, sa mnohí ľudia zamysleli nad humánnosťou takejto mašinérie a nad

znovuotvorením diskusie o eutanázii. Úporná snaha vatikánskej vrchnosti udržať pápeža vo funkcii za každú cenu však vôbec neprekvapuje, pretože je im jednak jasné, že keď skončí tento pápež, skončili aj oni (resp. keď príde nový pápež, prinesie si pravdepodobne vlastný okruh ľudí), a jednak že takouto bezbrannou figúrkou sa dá omnoho jednoduchšie manipulovať v prospech vlastných záujmov. (Vedeli ste napríklad, že Vatikán má vlastného makléra na burze, ktorý im pomáha kšeftovať s obrovskými cirkevnými majetkami?)

PO

Návšteva pápeža skončila, pápež odišiel tak isto živý ako prišiel, teroristické útoky naháňajúce strach slušným občanom sa nekonali. Nekonalo sa ale ani sľubované osvietenie, príchod radostného posolstva medzi ľud a ani žiadne iné zlepšenie kvality života ľudí. Zopár ľudí má zážitok na celý život, zopár ľudí zarobilo pekné peniaze na navíte či fanatizme a život ide ďalej. A v tom hurhaji okolo toho všetkého akosi zaniklo, že sa medzitým schválilo 116 miliónov zo štátnej kasy na zabezpečenie Parlamentného Zasadnutia NATO, ktoré nás čaká koncom mája v Bratislave...

Bratislava: Nenechajme sa ovládať!

27.septembra 2003 sa konala v poradí štvrtá bratislavská street party s podtitulom "Nenechajme sa ovládať cirkvou a nadnárodnými korporáciami". S klasickou formou street party ale nemala veľa spoločného, skôr by som povedal, že to bol taký happening na námestí SNP s presunom (po chodníkoch) na námestie Slobody.

Akcii dosť poznačil nezáujem ľudí, ktorých prišlo podľa môjho odhadu asi 150-200. Na mieste sa predávali okrem iného infomateriály ČSAF a Priamej Akcie a prebiehali diskusie (prevažne) na úlohu cirkvi v spoločnosti. Myslím, že najaktuálnejšou témou bola otázka odľuky cirkvi od štátu, čoho sa týkali prevažne aj prejavy organizátorov. Nevýhodou bolo, že sa hovorilo cez megafóny, takže kto nestál úplne pri pódiu, sotva niečo rozumel. (Druhý krát, pokiaľ to bude možné, by bolo lepšie vymyslieť nejaký lepší spôsob...). Ale čo som zachytil, tak okrem iného jeden z prejavov bol namierený proti politike Vatikánu (od zástupkyne občianskeho združenia Prometheus) a ľudia z kolektívu Street party mali prejavy v duchu sloganu: Boh áno, cirkev nie... K ďalším prejavom som sa nedostal.

Keďže akcia bola na frekventovanom námestí SNP, zastavovalo sa dosť ľudí (okrem tlupy policajtov a všadeprítomných novinárov) a niektorí sa celkom úprimne zaujímali o zmysel akcie. Zúčastnení nám dávali najavo svoje postoje a podľa seba môžem povedať, že väčšinou pozitívne. Bolo vidieť, že dosť ľudí zo strednej a staršej generácie rozladila nedávna návšteva pápeža u nás a jej financovanie. A veľa z nich bolo jednoznačne za odľuku cirkvi od štátu. Bol aj celkom záujem o info materiály a okrem rozdania množstva letákov sa predalo a rozdal aj dosť anarchistických materiálov. Pozitívne na mňa zapôsobilo, že vznikali akési spontánne "diskusné kluby" priamo na ulici, kde ľudia dávali najavo svoje názory a bolo vidieť, že sa ich dotýka celospoločenská problematika.

Takéto širšie diskusie by mali byť častejšie, ľudia sa na ceste ku slobodnej spoločnosti jednoducho musia zaujímať o dianie vôkol seba a nie byť zavretí vo svojich ulitách, ako ich to učí kapitalizmus!

Aj keď sa ozvali aj hlasy 'Nemáte čo robiť?' a niektorí sa nezmohli na viac ako na opakovanie kresťanských dogiem, účastníci sa snažili snažili sme sa vysvetliť svoj postoj, a to že (v skratke) cirkev pre nás nie je nič iné ako ďalší rafinovaný spôsob ako ovládnuť ľudí a že celá jej hierarchia je postavená na pokrytectve, za ktorým sa (dosť zle) skrýva túžba po moci a majetku. Ľudia u nás majú veľa problémov, ktoré na nich súčasný systém zvaluje a už je jasne vidieť, že na svete vládnú prevrátené hodnoty, kde je obyčajný človek piate koleso u voza. A tak sa niekedy uberajú cestou - často tou najjednoduchšou - kde sa im uľaví. A výsledkom je opätovný rozmach cirkvi, ktorá sa prispôbila novým podmienkam (ale samozrejme s cieľom takým istým) a má znova ambíciu rozhodovať o našich životoch, ako to robí už skoro dve tisíc rokov! (viď neustále pretriasaný problém interrupcie, nátlak na školách atď.). Veľa ľudí akoby si stále neuvedomovalo, že títo hlásatelia "pokory", "lásky k bližnému" atď. spolupracovali trebárs aj s fašistami, keď sa im to hodilo!

Po skončení akcie na nám. SNP bol pokus o nenahlásený pochod na nám. Slobody, ale keďže ľudí bolo málo, tak to vyznelo dosť žalostne a účastníci SP postupne (s občasnými potýčkami s políciou) prešli na miesto po chodníkoch. (Neviem, ale skandovanie "Ullice ľudom" v podchode nebolo celkom namieste...) Avizovaný koncert na nám. Slobody sa dlho preťahoval, až som musel ísť na vlak a nestihol som ani začiatok.

Na záver musím povedať, že akcie typu street party sú už nejak prežitie (viď tiež nekonanie sa SP v Brne a Prahe), ľudia tiež postupne strácajú záujem (pred 2 rokmi bolo na 2. bratislavskej street party 5-násobne viac ľudí!) a zrejme tá kombinácia "zábavy a protestu" nás už nejak nemá posunúť niekam dopredu..

- np -

doplnenie a korekcie - iur - a - md -

>> kondómom preniknúť. Prečítali sme to Svetovej zdravotníckej organizácii. Tá konštatovala, že to proste pravda nie je.

R: To je predsa vedecký nezmysel.

A: Vedecký nezmysel? Nie, je to pravda.

Prezervatívy sú defektné.

R: Tu nie je nič napísané o defektných prezervatívach. Píše sa tu, že vraj je latexová guma porózna a cez prezervatívy tak dokážu preniknúť víry.

A: Znamená to, že kondómy nie sú spoľahlivé.

R: Tu sa píše o latexovej gume. Píšete, že víry dokážu preniknúť latexovou gumou. To je nezmysel.

A: Len požiadajte nejakého vedca, nech sa vám na to pozrie.

Reportér: Pán arcibiskup, s najväčšou úctou k vám musím povedať, že šírite poveru a nevedomosť.

A: Nešírime nevedomosť. Ono sa ukáže v dlhodobej perspektíve, že sme jediní ľudia, ktorí majú v tejto veci pravdu.

Okrem spomínanej brožúry medzi ďalšie osvetové aktivity cirkvi patrilo napríklad v dokumente tiež spomenuté symbolické pálenie prezervatívov na hranici, o ktorom významný katolícky gynekológ hovorí: „Bol to obyčajný táborák. Prišlo takmer 10 000 ľudí. Prostí ľudia z dedín. Zúčastnil som sa. Musím sa zúčastňovať. Musím dávať ľuďom príklad. Diskutovali sme o prezervatívach. Mali sme vedecké prednášky. Mali sme sociálne prednášky. Symbolicky sme zlo, ktorým prezervatív je, zakázali“.

Napríklad medzi bežné odporúčania, ktoré dostane manželský pár, v ktorom je jeden z partnerov nakazený patrí modlitba, milovať sa

a byť si verní.

Reportér ďalej upozorňuje, že s obdobnými tvrdeniami predstaviteľov katolíckej cirkvi sa stretol na dvoch ďalších kontinentoch.

Na záver azda len pár faktov - vírus HIV je vskutku, menší ako póry v latexovej gume, ale... tento vírus musí byť viazaný na bielkovinu (ejakulátu, pošvových výlučkov alebo krvi), ktorá je však väčšia ako póry v latexovej gume, takže pokiaľ nie je kondóm poškodený, k preniknu vírusu dôjsť nemôže.

Ak sa vrchní predstavitelia katolíckej cirkvi oháňajú vedeckým tvrdením, nemala by im byť neznáma aj jeho druhá časť. Ako hodnotiť takéto vedomé konanie v popísanej situácii?

- pt -

zdroj: www.blisty.cz

Prečo nie som kresťanom?

Bertrand Russell bol významným anglickým filozofom žijúcim v poslednej tretine 19. storočia až do 70-tych rokov 20. storočia. V roku 1950 získal Nobelovu cenu za literatúru. Okrem filozofie sa venoval aj spoločenským otázkam, problematike náboženstva, marxizmu, anarchizmu a odborového hnutia. Keďže táto jeho práca bola napísaná dosť dávno a mnohé pasáže boli jednak zastarané a jednak dávno prekročené, uverejňujeme z nej len isté úryvky, a to pre inšpiráciu a možno väčší rozhľad. Po dosť radikálnej kritike náboženstva ostáva Russell v zajatí osvieteneckej viery v rozum a všemocnosť vedy ako viac-menej neomylných autorít. Postmoderna spochybnila osvietenecký pojem autonómneho, nezaujatého a nezainteresovaného rozumu, dekonštruovala tento pojem a znovuobjavovala jeho význam. Poukázala na jeho zapletenosť do štruktúr jazyka, sociálnych, ekonomických vzťahov a moci. Zaútočila na nespochybniteľnosť autority vedy štylizovanej do neutrálneho, objektívneho postoja práve otázkami ako: „Kto tvorí vedu? Koho záujmy sleduje a čie požiadavky odrzkadľuje...?“

V prípade záujmu si máte možnosť stiahnuť celý text na našom webe alebo zohnať v našom distre prípadne zakúpiť v kníhkupectve ako malú brožúrku, ktorá vyšla v edícii Zošity humanistov.

-jt-

Kristova osobnosť

Teraz by som chcel povedať pár slov o otázke, ktorou sa - ako si často myslievam - racionalisti nezaoberajú dosť intenzívne, totiž o otázke, či bol Kristus ten najmúdrejší a najlepši zo všetkých ľudí. Všeobecne sa predpokladá, že by sme ho mali za takého považovať. Ja sám sa s tým nestotožňujem. Pritom si myslím, že existuje celý rad otázok, v ktorých s Kristom súhlasim oveľa viac ako veriaci kresťania. Tým však nie je povedané, že by som ho mohol nasledovať do všetkých dôsledkov, i keď pri porovnaní s väčšinou veriacich kresťanov by som dokázal ísť v jeho šľapajach podstatne ďalej ako oni. Iste si pamätáte, že Kristus hovorí: „Neodporujte zlému a ak ťa niekto udrie po pravom líci, nastav mu aj druhé.“ (Mt 5,39). Nie je to nijaké nové prikázanie ani nejaká nová zásada. Hlásali ju už Lao-tse a Budha nejakých päťsto alebo šesťsto rokov pred Kristom. Prakticky však kresťania túto zásadu neprijímajú za svoju. Ani najmenej nepochybujem, že náš terajší ministerský predseda (Stanley Baldwin) je nanajvýš úprimný kresťan, ale nikomu z vás by som neradil, aby ste išli a udreli ho do tváre. Asi by ste rýchlo zistili, že tie slová sú myslené len v prenesenom zmysle slova.

Potom tu máme ďalší zásadný bod, ktorý pokladám za neobyčajne významný. Pamätáte sa, ako nás Kristus navádza: „Nesúďte, aby ste neboli súdení.“ (Mt 7,1). Myslím, že sa v nijakej kresťanskej zemi nestretnete so súdnym dvorom, ktorý by mal v obľube túto zásadu. V živote som poznal dlhý rad sudcov, ktorí boli horlivými kresťanmi, ale ani jeden z nich nemal pocit, že by sa svojím počínaním nejako prehršoval proti kresťanským zásadám. Inde hovorí Kristus: „Tomu, čo ťa prosí, daj a neodvracaj sa od toho, kto si chce od teba niečo požičať.“ (Mt 5,42.). Opäť veľmi dobrá zásada.

Váš predseda Vás upozornil, že sme sa tu nezišli kvôli pohovorum o politike, no nemôžem obísť bez povšimnutia skutočnosť, že posledné všeobecné voľby sa konali v znamení boja o otázku, nakoľko je žiadúce odvrátiť sa od toho, čo by si chcel od teba niečo požičať. Z ich priebehu musí človek dôjsť k záveru, že liberáli a konzervatívci v našej zemi sa napospol skladajú z ľudí, ktorí nesúhlasia s učením Krista, lebo sa pri tejto príležitosti od požičavajúcich si odvracali veľmi dôrazne.

Máme tu ešte ďalšiu Kristovu zásadu, o ktorej si myslím, že má veľkú

hodnotu, ale nevidím, že by sa medzi našimi kresťanskými priateľmi tešila príliš veľkej obľube: „Ak chceš byť dokonalým, choď, predaj, čo máš a rozďaj chudobným...“ (Mt 19,21), hovorí Kristus. Zásada je to vskutku vznešená, ale v praxi nie je veľmi rozšírená. Myslím si, že všetky tieto zásady sú dobré, aj keď by bolo dosť ťažké žiť podľa nich. Nepredstieram, že sám podľa nich žijem, ale u mňa to nie je to isté, ako keď sa podľa nich neradia kresťania.

Mravný problém

Pristúpme teraz k otázkam mravnosti. Podľa môjho názoru je v Kristovom mravnom profile jeden veľmi vážny nedostatok, a to ten, že veril v peklo. Ja osobne mám pocit, že nijaký človek, ktorý je naozaj ľudský, nemôže veriť vo večný trest. Kristus, ktorého nám líčia evanjeliá, určite vo večný trest veril a znovu a znovu sa uňho stretáme s pomstivou rozhorčenosťou voči tým, čo by azda nechceli počúvať jeho kázne - takýto postoj nie je u kazateľov nijako neobvyklý, je však iste na ujmu zvrchovanej dokonalosti.

U Sokrata napr. podobný postoj nenájdete. Zistíte, že sa choval k ľuďom, ktorí ho nechceli počúvať, veľmi milo a zdvorilo; myslím si, že také jednanie je skôr hodné mudraca, než keď sa niekto nechá unášať hnevom. Všetci si pravdepodobne pamätáte, čo hovoril Sokrates, keď umieral a ako mal vo zvyku oslovovať ľudí, ktorí s ním nesúhlasili. V Novom zákone nájdete Kristove slová: „Hadi, hadie plemeno, ako uniknete rozsudku pekla?“ (Mt 23,33). Boli určené ľuďom, ktorým sa nepáčili jeho kázne. Podľa môjho názoru to naozaj nie je ten najvhodnejší tón a pritom je tam takých výrokov o pekle celý rad. Medzi nimi ovšem i známy text o hriechu proti Duchu svätému: „Kto by však povedal niečo proti Duchu svätému, tomu sa neodpustí ani v tomto veku, ani v nastávajúcom.“ (Mt 12,32). Tieto slová zapríčinili na svete nevýslovne veľa utrpenia, lebo mnohí ľudia podľahli predstave, že spáchali hriech proti Duchu svätému a uverili, že im nebude odpustené ani na tomto svete ani po smrti. Naozaj si myslím, že človek, majúci vo svojej povahe potrebnú dávku láskavosti, by nikdy nevniešol do sveta toľko desivých obáv a strachu.

Inde hovorí Kristus: „Syn človeka pošle svojich anjelov, a vyzbierajú z jeho kráľovstva všetky pohoršenia a tých, čo pášu nepravosť a hodia ich do ohnivej pece. Tam

bude plač a škrípanie zubami.“ (Mt 13,41). O plači a škrípaní zubami sa dočítame aj ďalej. Verš za veršom narážame na tieto slová a čitateľovi sa musí stať jasným, že sa tu prejavuje určitá záľuba zaoberať sa v myšlienkach plačom a škrípaním zubov, lebo ináč by sa to tak často nevyskytovalo.

Pochopiteľne sa všetci pamätáte na ovce a na capov: ako Kristus pri svojom druhom príchode na svet oddeli ovce od capov a týmto povie: „Odíďte odo mňa, zlorečení, do večného ohňa...“ (Mt 25,41). A pokračuje: „A pôjdu títo do večného trápenia...“ (Mt 25,46). Na inom mieste zas čítame: „Ak by ťa zvädzala na hriech tvoja ruka, odtni ju: je pre teba lepšie, keď vojdeš do života zmrzačený, ako keby si mal ísť s obidvoma rukami do pekla, do neuhasteľného ohňa.“ (Mk 9,43). A opäť: „...kde ich červ neumiera a oheň nezhasína (9, 48). To sa takisto znovu a znovu opakuje. Musím povedať, že podľa môjho názoru je celé učenie o pekelnom ohni ako o treste za hriech doktrínou ukrutnosti. Je to učenie, ktoré prinieslo na svet ukrutnosť a celé generácie veriacich vystavilo strašným mukám. Keby sme Krista evanjelií mali ponímať tak, ako nám ho predstavujú jeho kronikári, rozhodne by sme ho v tomto ohľade museli považovať za spoluzodpovedného.

Sú tam aj menej dôležité momenty. Vezmite si príklad s gadarenskými bravmi, kde iste nebolo od Krista voči bravom nijako láskavé, poslať do nich diabla a prinútiť ich, že zbehli dolu svahom a vrhli sa do jazera. Nesmieme zabudnúť, že Kristus bol všemohúci a že mohol teda diablom jednoducho prikázať, aby odišiel; on však radšej dá prednosť tomu, poslať ich do bravov! Alebo tu máme to podivné rozprávanie o figovníku, ktoré mi vždy víťalo hlavou: Pamätáte sa predsa, čo sa s tým figovníkom stalo: „Pocítil hlad. Zďaleka zazrel figovník s listím. Išiel k nemu, či na ňom niečo nenájdete. Ale keď k nemu prišiel, nenašiel nič, len lístie; nebol totiž čas fig. I povedal mu: «Nech z teba už nikdy nik neje ovocie!» (Mk 11, 12-13)... a Peter neskôr povedal: «Rabi, pozri, figovník, ktorý si preklial, vyschol.»“ (11,21) Je to historka vskutku čudesa; veď sa to prihodilo v čase, kedy sa figy nerodia a z toho predsa nemožno viniť strom! Mňa samého to všetko utvrdzuje v pociete, že ani čo do svojej múdrosti, ani čo do cnosti nestojí Kristus tak vysoko ako iné historicky známe osobnosti. Myslím, že by som v týchto dvoch ohľadoch staval nad neho Budhu a Sokrata.

Citový činiteľ

Ako som sa už zmienil v predchádzajúcich odstavcoch, som toho názoru, že pravá príčina, prečo ľudia vyznávajú náboženstvo, nemá s rozumovými dôvodmi nič spoločného. Ľudia prijímajú náboženstvo z citových dôvodov. Často sa nám hovorí, že útočiť na náboženstvo je niečo veľmi nesprávne, lebo náboženstvo robí ľudí cnostnými. Aspoň sa mi to tak tvrdieva; sám som to dosiaľ nepozoroval. Iste poznáte paródiu na tento argument z knihy Samuela Butlera Erewhon revisited (Návrat do Erewhonu). Asi sa pamätáte, že sa tu stretávame s istým Higgsonom, ktorý príde do ďalekej zeme, žije tu nejaký čas a potom ujde v balóne. Po dvadsiatich rokoch navštívi túto zem opäť a nachádza tu nové náboženstvo, ktorého vyznavači sa mu klaňajú ako „Dieťaťu Slnka“ a rozhlasujú o ňom, že vystúpil na nebesia.

>>

Viera a dogma

Tento náš príspevok by mal poukázať na rozdiel medzi dogmatickými náboženstvami a individuálnym vnútorným svetom človeka. Tieto dve veci nepokladáme za totožné tak ako to býva zvyčajne chápané. Začnime našim starým známym kresťanstvom (keď sme už ten kresťanský štát...). Do očí bije rozpor medzi pôvodnými myšlienkami a princípmi jeho prvotného mysliteľa a ich uvedením do praxe veriacimi. Láska a jej formy (rovnosť, skromnosť, solidarita, tolerancia, úcta k prírode...) majú podľa nás bližšie k anarchistickým princípom (ak sa berú a vykonávajú úprimne) ako k pokryteckej cirkevnej hierarchii. Vďaka cirkvi sa z pôvodných ušľachtilých myšlienok stali len prázdne pojmy.

Pokiaľ býva kritizovaná, alibisticky zneužíva citáty z biblie (...hoď kameň kto si bez viny...). Cirkev si v minulosti osvojila metódy mocných a pokračuje v nich dodnes. Najviac to bolo vidieť pri misijných aktivitách, ktoré boli spojené s násilným potláčaním a ničením pôvodných prírodných kultúr. Taktiež sa nám zdá za zaujímavá súvislosť medzi stredovekou *ora et labora* (modli sa a pracuj) propagandou a tou dnešnou kapitalistickou, ktorá hlása nekonečné možnosti a slobody pre bezohľadného jedinca. Keby sa Ježiš vrátil (ak vôbec bol) a chcel očistiť cirkev, musel by vyhnúť celý Vatikán ako to spravil zhruba pred dvoma tisícročiami s kupcami v chráme. Fakt je, že kristianizácia spôsobila, že pôvodné spojenie ľudí s prírodou bolo nahradené ich spojením s kamennými sochami v kostole. Nahliadnime teraz smerom na východ, kde je jedným z

najrozšírenejších náboženstiev hinduizmu. Jeho najznámejšie princípy sú princípy karmy a reinkarnácie. Prvý hovorí, že človek si svojimi činnými vytvára dobrú a zlú karmu a tá ho sprevádza v ďalších životoch. Druhý hovorí, že človek sa neustále prevetľuje po smrti do nového tela, pričom jeho karma ide s ním. Dogmatické poňatie týchto zákonov vedie napr. aj k tomu, že hinduisti odmietajú pomôcť chorým, pretože podľa nich je to ich karma a zaslúžia si ju. Jedna z dogiem tiež tvrdí, že milodar darovaný silnému človeku (napr. mníchovi...) obohatiť darcu viac ako milodar darovaný slabému človeku (napr. chorému, žobrákovi...). Na týchto dvoch príkladoch vidíme, že nič brané dogmaticky nie je dobré a môže mať negatívne následky.

Ak už spomíname dogmatickosť viery, musíme spomenúť aj dogmatickosť vedy, ktorá sa sama prehlásila za boha a

určuje hranicu toho čo existuje a neexistuje. Podľa nás by sme napr. les mali v prvom rade vidieť ako živý komunikujúci celok plný vzťahov a nie ako zmes chladných čísel, kubíkov a logaritmov. Naši úzko špecializovaní vedátori, ktorí väčšinou ovládajú len jeden, a to svoj odbor a širšie súvislosti im unikajú, len pomaly potvrdzujú existenciu vecí, ktoré boli ešte nedávno považované za nezmyselné, ale tisíce rokov boli brané ako samozrejmosť u prírodných národov... „To, že rastliny medzi sebou komunikujú, vaši vedci zistili len teraz a my sme to vedeli už pred tisíc rokmi...“ (z prednášky Daniela Zapatia v Banskej Bystrici s názvom *Pôvodní obyvatelia Ameriky - krajiny slobody?*). Prítom dnešný výskum naozaj zistil, že napr. stromy niečím napadnuté vyšli signál (pravdepodobne formou pachu) iným ešte nenapadnutým stromom aby včas začali s tvorbou obranných látok. Samozrejme v pôvodnom rôznodruhovom a rôznovekom prírodnom lese to funguje oveľa dokonalejšie ako v monokultúre. Napr. aj klasické farmaceutické zdravotníctvo prežíva krízu v liečení chorôb, pretože sa na ne díva len ako na časti vytrhnuté z celku a neberie do úvahy taktiež širšie vzájomné vzťahy. Odstraňuje prejavy chorôb, ale nie ich príčiny.

Usudujeme, že neprebádaných súvislostí je oveľa viac ako pripúšťajú striktní materialisti. Zdravá cesta k poznaniu a pochopeniu tohto sveta a vecí okolo nás by podľa nás mala spočívať v rovnováhe medzi vnútornou intuíciou a racionálitou. Tento kompromis sme si zvolili preto, lebo kopírovanie spôsobu života a viery pôvodných kmeňových národov nie je ideálne pre nás a túto dobu. Inšpirácia by mala byť v prírode, ale každý by si mal nájsť svoju vnútornú cestu a nebyť odkázaný na duchovného či svetského vodcu.

konsenzus j. a ñ.

>>

Zisťuje, že práve sa má sláviť sviatok jeho nanebovstúpenia a vypočuje profesorov Hanka a Panka, ako si rozprávajú, že sami toho Higgsa nikdy nevideli a že dúfajú, že ho ani nikdy neuvidia; pritom sú to veľkňazi náboženstva „Dietľa Slnka“. Higgs sa preto veľmi rozhnevá, pristúpi k nim a povie: „Ja celý ten váš podvod odhalím a poviem erewhonským, že som to bol vtedy len ja, obyčajný človek Higgs, ktorý sa vzniesol v balóne.“ Nato mu oni odvetia: „Nič takého nesmiete urobiť, lebo celá morálka v našej zemi je úzko spätá s týmto mýtom a keď sa ľudia dozvedia, že ste nevystúpili na nebesia, všetci prepadnú mravnej skaze.“ Nakoniec Higgsa presvedčia a on potichučky odchádza.

V tom je celá myšlienka: keby sme sa nedržali kresťanského náboženstva, prepadli by sme mravnej skaze! Mám dojem, že ľudia, ktorí sa ho držali, boli väčšinou mravne veľmi skazení. V dejinách sa totiž stretáme s pozoruhodnou skutočnosťou, že čím silnejšie bolo náboženstvo v určitom období a čím hlbšia bola viera v dogmy, tým viac bolo ukrutností a tým horšie pomery vládli. V takzvanom veku viery, keď ľudia skutočne prijímali kresťanské náboženstvo v celej jeho úplnosti, mali sme inkvizíciu s jej mučením; milióny nešťastní sa upaľovali ako čarodejnice a v mene náboženstva sa ľudia najrozličnejšieho druhu vystavovali všemožným ukrutnostiam.

Ak sa poobzerá po celom svete a jeho dejinách, zistíte, že sa organizované cirkvi vždy a všade stavali proti sebamensiemu pokroku ľudského čítania, proti akémukoľvek zlepšeniu trestného

zákona, proti hoc aj nesmelému krôčiku smerujúcemu k obmedzeniu vojen, proti sebamiernejšiemu úsiliu o lepšie zaobchádzanie s farebnými rasami alebo o uvoľnenie okov otroctva, proti každému mravnému pokroku, k akému kedy na svete došlo. Prehlasujem s plným vedomím, že kresťanské náboženstvo tak, ako je v cirkviach organizované, vždy bolo a dosiaľ ostáva úhlavným nepriateľom mravného pokroku vo svete.

Základ náboženstva je strach

Myslím si, že náboženstvo sa zakladá v prvom rade a hlavne na strachu. Čiastočne je to strach z neznáma a čiastočne, ako som už povedal, túžba získať pocit, že máte niekoho ako staršieho brata, ktorý sa vás zastane pri všetkých vašich starostiach a sporoch. Celá vec vyviera zo strachu - zo strachu pred tajuplným, zo strachu z porážky, zo strachu pred smrťou. Strach plodí ukrutnosť a nečudujme sa potom, ak ukrutnosť a náboženstvo kráčajú spolu ruka v ruke. Je to tak preto, lebo v podstate pramenia zo strachu obidve. Na tomto svete máme teraz možnosť začať tak trochu chápať veci okolo nás, ba dokážeme ich aj trochu ovládať pomocou vedy, ktorá si krok za krokom kľesní cestu napriek všetkému odporu kresťanského náboženstva, napriek odporu cirkvi a proti všetkým príkazaniam dávnych časov. Veda nám môže pomôcť vymaniť sa z odporného strachu, v ktorom žilo ľudstvo toľké generácie! Veda nás môže naučiť - a verím, že k nám o tom môžu hovoriť aj naše srdcia, aby sme sa už neobzerali po neskočných oporách, aby

sme už prestali hľadať vysnívaných spojencov v oblakoch, ale aby sme použili vlastné sily na premenu tohto sveta na miesto, kde sa dá slušne žiť, namiesto toho, čo z neho za všetky storočia urobili cirkvi.

Čo teda robiť?

Chceme stáť na vlastných nohách a pozerat' sa na svet poctivo a priamo - na jeho dobré aj zlé stránky, na jeho krásu aj na to, čo je škaredé; chceme vidieť svet taký, aký je a nebát' sa ho. Chceme dobyvať svet rozumom miesto toho, aby sme sa otrocky podrobili strachu, ktorý niekedy vyvoláva. Koncepcia boha je predstava, odvodená zo starovekého orientálneho despotizmu. Je to predstava naprosto nedôstojná slobodného človeka. Nepripadá vám pokorujúce a ľudských bytostí nedôstojné, keď vidíte, ako sa ľudia v kostoloch ponížujú, ako si vyčítajú, že sú biedni hriešnici, a všetko, čo k tomu patrí? Mali by sme sa vzpíriať a otvorene pozrieť svetu do tváre. Musíme sa snažiť urobiť zo sveta to najlepšie, čoho sme schopní a ak to nebude také dobré, ako by sme si priali, bude to predsa lepšie ako to, čo z neho za dlhé veky urobili tí druhí. Dobrý svet vyžaduje znalosti, láskavosť a odvahu; netreba ľútostivo vzdychať za minulosťou, ani neslobodno spúšťať slobodné myslenie názormi, ktoré pred dávnymi vekmi vyslovili nevedomí ľudia. Dobrý svet si žiada smelý pohľad a slobodného ducha. Potrebuje nádeje do budúcnosti, a nie neustále pripomínanie minulosti, ktorá je mŕtva a ktorú, ako pevne veríme, ďaleko prekoná budúcnosť, ktorú dokáže vytvoriť ľudský duch.

Ani cirkev, ani náboženstvo

Tento článok je jednoducho napísaný podráždeným človekom. Jeho cieľom nie je žiadna seriózna analýza problému. Nebude použitá formálna štruktúra, slovník je neupravený. Cieľ je pozrieť sa kriticky na problematiku vplyvu náboženstva z trochu iného uhla, aký nám ponúkajú mediálne analýzy, individuálne ohlasy, či rôzne občianske iniciatívy, všetci svorne zväčša bazirujú na slove tolerancia. Kritizujú vplyv cirkvi na svetské veci, či obrovské výdavky na návštevu pápeža, ktoré si presadil klérus. Článok je jednoducho napísaný podráždeným človekom. Tak ako nemôže existovať kapitalizmus bez vykorisťovania, nemôže existovať ani cirkev bez náboženstva.

Argumentov voči existencii a činnosti cirkvi, či už historických alebo súčasných je neúrekom, sú všeobecne známe a rozšírené. Nebudem sa im teda venovať ani okrajovo.

Pozrime sa na druhú rovnu pohľadu. Ťažko si predstaviť, že odopieranie niekoho viery by malo byť tým pravým krokom k rovnostárskej a slobodnej spoločnosti. Keby náboženstvo v akomkoľvek prijateľnom zmysle, kde naozaj ešte ide o náboženstvo nebolo priamou prekážkou takýchto medziľudských vzťahov. Môžeme sa hádať o slovička, čo je to náboženstvo, čo je to ateizmus. S náboženstvom sa zväčša ale neodškriepiteľne spája viera, práve ona je prvkom, ktorý oddeľuje náboženstvo od filozofie. Nevidím nič pozitívne na slepej viere, kde vsugerovaná fikcia je základom akéhokoľvek ďalšieho uvažovania a vytvárania asociácií. Že viera nemusí byť vždy slepá, ale môže sa riadiť aj rozumom či skúsenosťami? Potom už ale nie je vierou, pokiaľ ju môže jednoduché poznanie reality zlomiť. Viera v Boha? Boh ako nadprirodzený objekt všemocný, vševidiaci? Neexistovala by žiadna odlišnosť napríklad od UFA, a tým by viera v Boha nemala ani žiadne "škodlivé" účinky voči ktorým by sa bolo potrebné ohradiť, keby viera v Boha na rozdiel od viery v UFO nepredstavovala svetonázor, formujúci morálne ale i politické presvedčenie človeka. A formovať politiku od mimozemšťanov už problém je. Boh ako morálny kódex, súhrn

noríem a zásad, akési echo svedomia a prežitkov? V poriadku, ale po odbúraní viery a predstavy nadprirodzenej autority už nevidím žiadnu spojitosť s náboženstvom. Azda až na problém autority, ale kto potrebu prirodzenej a najmä Isúkromnej! autority cíti, nikto nemá právo mu v tejto potrebe brániť.

Nedá mi ale ešte sa nevyjadriť ku kresťanstvu a najmä mnohým rádoobykritikom, ktorí tvrdia, že je v poriadku byť kresťanom v zmysle čtenia si Ježišových prikázaní či dodržiavania Biblie za predpokladu, že človek takto nachádza kresťanstvo v sebe a nie je manipulovaný tou hroznou a "totalitnou" cirkvou. Ak aj ponecháme stranou autentickosť a originálnosť Biblie od pôvodnej verzie, ťažko pochopiť, čo tak ľudské a tolerantné možno nájsť napríklad v posledných troch knihách Mojžišových, (Leviticus, Numeri a Deuteronomium), kde je viac-menej formulovaný nielen morálny, ale i štátotvorný kódex správneho veriaceho, čo výrazne prekračuje sféru osobného. No a konkrétne prípady, uvedené na inom mieste prezentujú sexizmus, xenofóbiu a hierarchickosť v spoločnosti najvyššieho zrna. Argument obmedzujúci kresťanstvo na Nový zákon mi príde rovnako chabý, už samotné Ježišovo učenie je založené na slepej viere vo všemocnú, údajne milosrdnú (asi ale nie až tak príliš, čo dokazuje počnúc Potopou, končiac obrazom Posledného súdu) bytosť, ktorej musíme byť plne oddaní, hoci si jediným,

už nie tak celkom nesebeckým cieľom vlastného prospechu, dostať sa po smrti do vytúženého a najmä večného raja. Celý zbožný život sa tak stáva vlastne iba kšeftom, krátka pozemská predohra je obetovaná za večnú slasť. V poriadku celkom nie je ani prísne a dôsledné obmedzovanie sexuálneho života, ba dokonca sexuálnej povahy človeka, počnúc jeho túžbami, končiac samotným aktom. Aj tu ale dochádza k rozdielu medzi možnosťami muža a ženy, sú vytvorené hranice, kam smie zájsť "pohlavie numero uno" a kam "dcéry Adamovho rebra". Nebude asi náhodou, že ako symbol odsúdenia smilstva je v 17. kapitole Zjavenia sv. Jána použitá žena, smilní muži až tak zavrhnúť hodní nie sú. No a korene antisemitizmu (aj napriek nepresnému pojmu, povedzme teda nenávisti k židom) sa nachádzajú taktiež v Novom zákone.

No a napríklad taký detail ako navštevovanie kostola. Stačí si uvedomiť, akým spôsobom a najmä z koho financií a práce kostoly vznikali (a vznikajú). Uznávam ich estetickú a kultúrnu hodnotu, preto neberiem názor "Podpáľme katedrálu!". Ale isto existuje lepšie využitie takého obrovského priestoru ako občasné stretnutie a komédia pod patronátom tak nenávideného predstaviteľa tak nenávidenej cirkvi.

Môžeme si povedať, že je dôležité pripomenúť, že všetky náboženstvá predstavujú rovnakú skupinu problémov a nie je možné útočiť iba na kresťanstvo. Lenže kresťanstvo je tu, je okolo nás a je chápané až zarážajúco tolerantne. A najmä náboženstvo nikdy nie je, a ani nebolo iba o cirkvi. Cirkev ani zďaleka nie je izolovaná od "bežných" ľudí a hranie sa na dobrých a zlých je iba zastieranie toho, že existuje neuveriteľne dogmatický, hierarchický a spoľahlivý systém, na ktorý následne doplácame aj my, "ateisti".

- md -

Vrana k vrane sadá

História nám dáva množstvo príležitostí vidieť vzťah cirkvi k emancipačným snahám ľudstva. Pravidlom bolo, že táto inštitúcia stála vždy na strane síl stavajúcim sa proti týmto prirodzeným pohybom. Nemusíme tu spomínať obdobie temného stredoveku, keď bola viera v jej učenie najpevnnejšia a jej mocenské postavenie najvplyvnejšie. Veľmi názornou ilustráciou sú postoje katolíckej reprezentácie počas doby nie tak dávnej, doby, keď masy nepriviligovaných zvädzali v Európe svoj zápas o dôstojnejší život, zápas, v ktorom začali dosahovať nemalé úspechy. Tu si cirkev za svojho spojenca, s ktorého pomocou by si aspoň z časti udržala vplyv, vybrala režim najreakčnejší. Príbeh Španielskej občianskej vojny, ale aj Slovenského štátu sú však tiež známe...

- pt -

Totálna kontrola

V budúcnosti, ktorú pre nás chystajú mocní tohto systému, bude pre bezpečnosť elit a kapitálu nevyhnutná absolútna kontrola občanov. Pri súčasnej úrovni a tempe vývoja informačných technológií je čas, keď bude nejaký "Veľký Brat" sledovať každý náš krok, otázkou nepríjemne blízkej budúcnosti.

Jedným zo stavebných dielcov tejto hrozby je aj nová koncepcia cestovných pasov Európskej Únie, tzv. europasov, ktoré budú postupne zavádzané v jej členských štátoch. U nás sa začnú vydávať po 1. máji 2004 a podľa tlačových správ Ministerstva vnútra SR zostanú staré cestovné pasy platné aj po tomto termíne.

Čo nového nám europasy prinesú? Okrem zdokonalených ochranných prvkov proti falšovaniu bude novinkou tzv. dátová stránka, ktorá je trňom v oku mnohých slobodomyselných ľudí. V jej elektronickom prúžku je totiž možné uložiť množstvo informácií; oficiálne sú to zatiaľ "len" biometrické informácie ako napr. podoba tváre, odtlačky prstov či mapa očnej sietnice (tiež jedinečná pre každého človeka na Zemi). Doteraz mali túto výsadu - mať o sebe niekde v

centrálnej databáze informácie podobného druhu - len trestané osoby, od 1. mája bol na túto úroveň ponížený každý, kto bude chcieť vycestovať mimo krajín Schengenskej dohody. (A nie len mimo - už niekoľkokrát sme mohli byť svedkami, ako bol Schengen zo dňa na deň zrušený. Stačilo, aby sa v niektorých z krajín stretli elity na jednom zo svojich megalomanských zasadnutí...)

Avšak každý, kto aspoň trochu sleduje vízie predstaviteľov moci vie, že toto je len predstupeň ku snu novodobých vladárov - jedinému "identitu" (či už to bude čip, karta alebo napr. mobilný telefón), v ktorom bude uložené všetko pre život, od zdravotnej karty cez elektronické kľúče až po bankový účet. Potom už nebude nič ľahšie, ako cez operácie Vykonávané týmto zariadením sledovať každý počin majiteľa, každú oblasť jeho života. No a

keď sa stane človek nepohodlným, stlačením niekoľkých tlačidiel ho bude možné jednoducho "vymazať zo života" deaktivovaním jeho identitu. V situácii, keď bude každá ľudská potreba realizovaná takýmto spôsobom, bude dotýčný prakticky mŕtvý. Navyše je v prípade potreby nevelmi náročné podobné elektronické obvody lokalizovať kdekoľvek na planéte (pokiaľ by sa človek neskrýval niekoľko metrov pod povrchom zeme). Toto všetko je technicky možné už dnes a ako ľahko podobné "reformy" prechádzajú, keď sa robia postupne a zdánlivo nesúvisiace, vidno aj na prakticky nulových ohlasoch verejnosti a médií na zavedenie europasov. Kto si myslí, že by si mohol tento luxus oddialiť aspoň o desať rokov, ak by si stihol predĺžiť platnosť starého pasu ešte pred 1. májom, bude asi sklamaný. Čo Ministerstvo vnútra vo svojich správach pre tlačové správy uviesť zabudlo je, že platnosť starých pasov, nezáležiac na tom, kedy boli zaregistrované, končí v roku 2006. Preto nám asi neostáva nič iné, ako sa plne odovzdať do rúk Schengenskému informačnému systému (SIS), alebo začať rozmýšľať, čo by mohlo toto šíalenstvo zastaviť kým sa to ešte dá.

- iur -

Distribúcia

ČSAF Slovensko

A-KONTRA 4 / 2003 - A4, 44 strán, 20 Kč / 25 Sk

Toto číslo je venované kritickému pohľadu na minulosť a súčasnosť anarchistických odborov. Autori si kladú otázku, či nie sú odbory, aj keď spojené s anarchistickým hnutím a anarchistickými myšlienkami, druhom organizácie, ktorá je príliš spätá so stávajúcim systémom, než aby mohla byť účinným nástrojom pre boj za lepší život. Nájde sa niekoľko článkov zaoberajúcich sa touto otázkou, každý z iného pohľadu (rozhovory s členmi FSA / MAP a ORA-Solidarita, preklady Anarchosyndikalizmu - uzavretá kapitola... alebo nie?, Kritická analýza syndikalizmu, či pôvodný článok Smrť českých odborov. Z ďalších článkov spomeňme správu o krachu jednaní WTO v mexickom Cancúne, či analýza sociálnych reforiem na Slovensku. Zo zahraničia spomeňme reporty z Bolívie, Libérie, Iránu či Brazílie, z domova potom prvú časť článku Anarchisti vs. vrahovia pojednávajúcu o histórii rasových vražd a následnej účasti anarchistov v procesoch s neonacistami, písaný Jakubom Polákom, reporty z akcií, prednášok. T eória sa zaoberá okrem iného bezpečnosťou či výchovou, k tomu recenzie a mnoho iného. Za zmienku stojí tiež analýza mapujúca vývoj a súčasnosť fenoménu hacktivismu, ktorý v budúcnosti bude určite čoraz dôležitejší v našom boji. Celkovo ide o jedno z najlepších, ak nie najlepšie číslo tohto časopisu s nevídaným množstvom prispievateľov vo výbernej grafike.

PŘÍMÁ CESTA 5 (október 2003) - A4, 36 strán, 25 Kč / 30 Sk

Najnovšie číslo tohto časopisu sa zameriava na tému mnohým zrejme nie celkom zreteľnú, a síce na pôsobenie patrarchátu na muža. Články patriace k hlavnej téme sa zaoberajú okrem iného otcovskou rolou, výchovou chlapcov a dievčat, mýtom "moderného muža", či príčinami vzniku mužských štúdií. Ďalej tu nájdeme pokračovanie článkov Materstvo vo fašistickom Taliansku a Nešťastné manželstvo marxizmu s feminizmom, analýzu situácie v militarizovanom Izraeli z pohľadu genderu, články zaoberajúce sa antikoncepciou i pôrodom, pre nás asi dvojnásobne aktuálnu stať o postavení rímskej ženy v rodine. Články z histórie nás zavedú k dejinám národnícok a predstavia portrét držiteľky Nobelovej ceny, Toni Morrison. Okrem toho tradične recenzie na knihy, časopisy, výstavy a mnoho iného.

NOVÁ NÁLEPKA ČSAF - zadarmo, aj v anglickej verzii (viď zobrazenie vedľa)

Usilujeme o zmenu. O lepší svet. Sme anarchisti. Riešená problémov, naše životy dnes a nová spoločnosť ako alternatíva voči štátu a kapitalizmu zajtra stoja na týchto základných princípoch:

- # sloboda
- # sociálna spravodlivosť
- # samospráva
- # antiautoritárstvo
- # konsenzus
- # priama demokracia
- # priama akcia
- # solidarita
- # internacionalizmus
- # decentralizácia
- # federalizmus
- # antirasizmus
- # rovnosť medzi pohlaviami
- # boj proti homofóbi
- # odmietnutie cirkvi
- # trvalá udržateľnosť
- # ekológia a úcta k životu
- # tolerancia a rešpekt
- # zodpovednosť a spolupráca
- # kolektívne vlastníctvo výrobných prostriedkov
- # kontrola nad vlastným životom

ČESKOSLOVENSKÁ ANARCHISTICKÁ FEDERÁCIA

slovensko@csaf.cz bratislava@csaf.cz trnava@csaf.cz
trencin@csaf.cz bbystrica@csaf.cz kosice@csaf.cz

viac na infoportále www.csaf.cz

ČESKOSLOVENSKÁ ANARCHISTICKÁ FEDERÁCIA

V roku 2002 sa ČSAF stala členskou sekciou Internacionály anarchistických federácií (IAF-IFA). Anarchistické federácie v nej združené tvoria aktívne zložky anarchistického hnutia vo Francúzsku, Taliansku, Španielsku, Portugalsku, Nemecku, Dánsku, Argentíne a inde.

> www.csaf.cz > slovensko@csaf.cz

> bratislava@csaf.cz > trnava@csaf.cz > trencin@csaf.cz > bbystrica@csaf.cz > kosice@csaf.cz

ČSAF
Poste restante
850 07 Bratislava 57